

PSICOLOGIA DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA

26981

Modificat: juliol 2003

Unitat de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia de l'Educació
Professor: Càndid Genovard Roselló

OBJECTIUS

Els objectius d'ESTUDI, RECERCA i PROFESSIONALITZACIÓ de la psicologia superen, avui, el que pot oferir el marc estret d'una planificació a mig termini. En els tres camps esmentats són imprescindibles els idiomes, les noves tecnologies i els nous coneixements culturals. Aquest programa tracta:

- a) com a *primer objectiu*, alguns d'aquests **nous coneixements culturals**, considerant necessari per assolir-los:
- b) la **reflexió d'alt nivell** que tot universitari té que exercitar sobre els temes del comportament humà. Aquest serà el *segon objectiu* d'aquest curs.
- c) Les carreres universitàries ja no són estudis d'especialització única. El camp professional s'ha eixamplat a mesura que l'accés als estudis s'ha fet més democràtic. La psicologia es troba tanmateix en una situació òptima per actuar en **sectors emergents** o, simplement, oblidats fins ara. Aquests sectors s'assenyalen en el temari i aprendre'ls constitueix el *tercer objectiu* s'aquest Programa.
- d) *Quart objectiu*. Una de les necessitats de l'estructura del coneixement psicològic cultural actual és l'aprenentatge dels **trets bàsics estètics** que el constitueixen. Els components estètics de l'anorexia, l'atractiu per viatjar a la tercera edat, el rebuig o acceptació d'un vestit a causa del seu color, la influència de la confortabilitat en els espais arquitectònics, etc., són qüestions d'aquest tipus. I
- e) Els nous temes culturals indueixen a **noves formes d'utilització de la intel·ligència**: aprendre a valorar aspectes lúdics del coneixement, l'agilitat pel canvi, l'acceptació d'alternatives, evitar la rigidesa, el pensament i les solucions úniques, etc. són qüestions intrínseques als objectes culturals contemporanis, i constitueixen el *cinquè objectiu* d'aquest Programa.

TEMARI

LLIÇÓ 1.- ELS CONCEPTES

Cultura, art i estètica.- Psicologia de l'art.- Espais culturals i comunicatius.- L'experiència estètica i l'instrucció artística.- *Psicologia de la comunicació artística*.

LLIÇÓ 2.- VEURE I MIRAR

La *vista*.- La *llum* i les *ombres*.- La *mirada*.- Les explicacions metafòriques de la comunicació visual.- La *percepció* com a constructe artificial.- Alguns grans temes: la *perspectiva*; el *color*.-

Color i comunicació.

LLIÇÓ 3.- LA IMATGE

Psicologia, comunicació i imatge - La *mediació i l'espectacle*.- Conceptes relacionats amb el d'imatge.- L'*imaginari*.

LLIÇÓ 4.- LA COMUNICACIÓ MITJANÇANT IMATGES FIXES: LA FOTOGRAFIA

Fotografia i *canvi de percepció*.- Efectes psicoculturals i estètics de la fotografia.- La percepció de la *instantània*.- Els *temes* de la fotografia.

LLIÇÓ 5.- LA COMUNICACIÓ MITJANÇANT IMATGES DINÀMIQUES: EL CINEMA

Els nivells de representació del comportament humà en el cinema.- Els temes que representen les estructures de la personalitat.- Els temes que es relacionen amb els processos de creació-imaginació.- Els temes que es basen amb processos i productes psicològics d'estructura cognitiva.

LLIÇÓ 6.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA I ELS ESPAIS FÍSICS GLOBALS

Els espais "naturals" vs. els espais construïts.- Història de la construcció social de l'espai.- La percepció del *centre*; la construcció del *paisatge*.- L'experiència personal de l'espai.- L'espai i la comunicació no verbal.- L'espai *privat* i l'*espai íntim*.- Psicologia i *arquitectura*.- Les coses i el *disseny*.- Dissenyar idees.

LLIÇÓ 7.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA I ELS ESPAIS FÍSICS GLOBALS: EL VIATGE

Activitat, temporalitat, *descans* i *oci*.- El model cultural restringit: *el viatge*.- Tipologies del viatge.- Teoria del viatge.- Les *descripcions* dels viatges.- La *guia* com a model cognitiu.- Les *motivacions* cap el viatge.- *Viatges menors* i *viatges majors*.- Epistemologia del viatge.- El model cultural industrial: *les vacances*.- El model cultural postmodern: *el turisme*.

LLIÇÓ 8.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA ELS ESPAIS FÍSICS ESPECÍFICS I LA CORPOREÏTAT HUMANA

Corporeïtat física, anatòmica i sexual.- El *nu* i el *vestit*.- El cos com a model, com imatge o com idea.- Expressions *directes* de l'atracció corporal derivats de la visió: el tacte, el contacte, la carícia.- Expressions *indirectes* del comportament corporal derivats d'altres sentits.- L'*olor* corporal i el perfum.- Sensualitat, excitació i control del comportament.- La *seducció*.- L'*erotisme*.

LLIÇÓ 9.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA: ELS ESPAIS FÍSICS ESPECÍFICS I ELS CONTEXTOS AUDITIUS I MOTRIUS

El so, el soroll, el silenci, l'audició, l'escoltar.- La *veu*.- Llenguatge oral i expressió oral.- Llenguatge com *expressió artística*.- La *parla*.- La paraula.- Els espais estètics de l'audició i la motricitat.- La *música*.- Talent musical i execució.- Veu i personalitat.- Música i *psicomotricitat*.- La *dansa*.- La musicoteràpia.

LLIÇÓ 10.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA I ELS ESPAIS SIMBÒLICS-COMUNICATIUS

El llenguatge escrit com espai simbòlic.- El *signe*.- L'*escriptura*.- El suport de l'escriptura i de la lectura: el *paper* i les *noves tecnologies*.- L'Escriptor i els seus instruments.- El producte de l'escriptura: el *llibre*.- Llenguatge llegit.- Història de la lectura.- Organització psicològica i estètica de la paraula llegida.- *Estils* d'escriure.- Psicologia de la creació literària.- Talent literari.

PRÀCTIQUES

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 1 (EL CONCEPTE) : Relacions entre funcions psicològiques i productes culturals en un grup de nens. Anàlisi i crítica del vídeo "Ciutadans" de TV3 (1994)

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 2 (*VEURE I MIRAR*) : Il·lusió i realitat de la mirada. Anàlisi del marc d' un quadre com a objecte perceptiu.

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 3 (*LA IMATGE*) : Anàlisi i crítica d'un model d'imatge. "Le baiser de l'Hôtel de Ville" ("El petó de l'Ajuntament de Paris") de Robert DOISNEAU (1912-1994)

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 4 (*LA FOTOGRAFIA*) : La influència dels gèneres fotogràfics en l'imaginari col·lectiu del segle XX. Anàlisi de l'obra de Robert CAPA (1913-1954) i el fotoperiodisme.

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 5 (*LA IMATGE DEL CINEMA*) : La percepció de la imatge de la tercera edat al cinema.

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 6 (*LA PSICOLOGIA DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA i ELS ESPAIS FÍSICS GLOBALS*) Anàlisi del museu com espai de mediació i espectacle

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 7 (*LA PSICOLOGIA DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA i ELS ESPAIS FÍSICS GLOBALS: EL VIATGE*) Anàlisi i crítica dels grans magatzems o "grans superfícies" com a model redundant i substituïdor del viatge en els col·lectius de l'economia neoliberal contemporània.

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 8 (*ELS ESPAIS FÍSICS ESPECÍFICS I ELS CONTEXTOS PERSONALS. LA CORPOREÏTAT HUMANA*) Corporeïtat, vestit i moda. Anàlisi d'una prenda intemporal: els texans (jeans).

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 9 (*ELS ESPAIS FÍSICS ESPECÍFICS I ELS CONTEXTOS PERSONALS. ELS ESPAIS AUDITIUS I MOTRIUS*) Psicologia i comunicació musical: Elvis PRESLEY i la cultura popular del rock.

PRÀCTICA per la LLIÇÓ 10 (*ELS ESPAIS SIMBÒLICS*) : Com s'escriu una novel·la d'aventures.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

Està pensada per aquells alumnes que vulguin ampliar algun camp especial de l'assignatura.

Es d'assistència voluntària, no comporta qualificació i no augmenta ni disminueix la global del curs.

Es programarà durant la primera setmana de classes d'aquesta assignatura.

Tema: "Iniciació a la recerca en camps específics de la Psicologia de la Comunicació Artística"

INSTRUCCIONS

Aquesta matèria, per les seves característiques audiovisuals, **ÉS NECESSARIAMENT PRESENCIAL**. Per tant i donat que es tracta d'una assignatura **optativa**, cal tenir en compte:

a) si no es pot assistir, abstenir-se de matricular-se o demanar canvi d'assignatura. L'assistència mínima és al 70% de les classes impartides.

b) si les dificultats apareixen després, i resulta impossible el canvi d'assignatura, caldrà realitzar un examen final.

c) el seguiment de les classes, tant teòriques com pràctiques, serà diari i amb avaluacions d'assistència.

Naturalment, els alumnes amb assistència suficient no faran examen final.

Fitxa

En aquesta assignatura el seguiment és fonamental. La fitxa es obligatòria desde el primer dia amb registre de signatura.

AVALUACIÓ

Mitjançant Treballs

Durant la primera setmana dels exàmens de gener-febrer, els alumnes amb **assistències suficients** entregaran **dos** treballs que, juntament amb els qüestionaris i assistències a classe, serviran per la qualificació final:

- **un treball en grup (fins a 3 persones) d'assistència a una exposició significativa pels temes del programa.**

- **un treball en grup (fins a 3 persones) entre dos opcions a escollir-ne una:**

- 1) Evolució de la representació psicològica de la por i el misteri en les pel·lícules del tipus “Nosferatu” i/o “Dràcula”.

Examen final

El dia de la convocatòria de gener-febrer establert per la Facultat, els alumnes d'examen final (els de **manca d'assistència**) entregaran, a més, els mateixos treballs indicats per els alumnes d'assistència a classe.

L'examen serà sobre els apunts de classe i de la bibliografia recomenada. Igualment entrarà matèria de les pràctiques realitzades.

BIBLIOGRAFIA

- a) Pels alumnes d'assistència a classe, la Bibliografia i Fonts corresponent als diferents temes i treballs es donarà a classe o durant les sessions de consulta al despatx.
- b) Als alumnes d'examen i durant les sessions de consulta al despatx se'ls facilitarà un llistat amb la bibliografia complementària per preparar els temes del programa.